

СТАНОВИЩЕ

по дисертационен труд на тема

„Саморегулиране на ученето в условия на кредитна система в химикотехнологичното образование”

за придобиване на образователната и научна степен „ДОКТОР“ по научна специалност
Теория на възпитанието и дидактика от професионално направление 1.2. Педагогика

Докторант: Ивана Стефанова Радонова

Научен ръководител: проф. д-р Марияна Илиева

Автор на становището: доц. д-р Илиана Петкова

Данни за докторантката

Докторантката Ивана Стефанова Радонова е родена в гр. София през 1976 г. Средното си образование получава в 138 СОУ „проф. Васил Златарски“. В годините на своето следване (1994-1998г.) в СУ "Св. Климент Охридски" тя получава широкопрофилна психолого-педагогическа и методическа подготовка по специалност Начална и предучилищна педагогика, която впоследствие задълбочава и конкретизира в магистърска програма със специализация „Свободноизбираеми, извънкласни, извънучилищни дейности по интереси“, завършена с пълно отличие.

От 2000 г. до 2007 г. Ивана Радонова работи като учител в 19 СОУ „Елин Пелин“ в гр. София, а от 2007 г. до настоящия момент - в Министерство на образованието, младежта и науката като главен експерт. Проблемното поле на нейната дейност е изцяло в сферата на висшето образование, обвързана с неговата европейска модернизация, връзките между висшите училища и пазара на труда, квалификацията на университетските преподаватели.

Анализ на процедурата

След проведен конкурс, на основание Наредбата за докторантурите, Правилника на ХТМУ и решение на съвета на Департамента по хуманитарни науки (протокол № 6 от 07.02.2007 г.), Ректорът на ХТМУ издава Заповед Р-ФХ № 71 от 28.02.2007 г. за зачисляване на Ивана Стефанова Радонова в редовна докторантура към секция „Хуманитаристика и осигуряване на качеството на обучението“ към ХТМУ по научната специалност 05.07.01. Теория на възпитанието и Дидактика. Срокът на обучение е три години, считано от 01.03.2007 г. Следва полагане с отличен успех на всички изпити от индивидуалния план – по специалността, Доцимология, Университетско преподаване и научноизследователска дейност, Английски език. На основание ППОД в ХТМУ и в съответствие с решение на съвета на Департамента по хуманитарни науки към ХТМУ (протокол № 4 от 14.04.2011 г.), Ректорът на университета издава заповед /Р-ОХ № 309 от 01.07. 2011 г./ за отчисляване на Ивана Стефанова Радонова като редовен докторант с право на защита считано от 1 март

2011 г. След проведена вътрешна защита на 14 юли 2014 г. пред разширен състав на първичното звено, катедра «Хуманитаристика и осигуряване качеството на обучение», е взето решение за откриване на процедура за публична защита. За законовото ѝ провеждане са представени необходимите документи и материали. Спазени са всички срокове посочени в Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на този закон и Правилника за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ХТМУ.

Оценка на дисертационния труд

Едни от най-силните промени, които текат в нашето съвременно общество, са в сферата на образованието. Реформите са на глобално, европейско и национално равнище. Факт са също все по-често обсъжданите проблеми, свързани с подготовката, която дават висшите училища и очакванията на пазара на труда. Един от начините за тяхното решаване е повишаването на мотивацията за учене у студентите, трансформирането ѝ от външна във вътрешна убеденост. Една от характеристиките на саморегулираното учене (СРУ) е именно степента на лична мотивация. Докторантката е насочила своя изследователски интерес към тази трудна за изследване проблематика и прави опит да я обвърже със системата за натрупване и трансфер на кредити (СНТК) – две теми достатъчно актуални всяка сама за себе си.

Дисертационният труд е в обем от 168 стр., включващи увод, 3 глави, заключение и литература от 224 източника, 31 на кирилица и 193 на латиница. В приложение е представена квалификационната характеристика на спец. “Технологичен дизайн на текстила и кожата”, Правилата за прилагане на университетската система за натрупване на кредити в ХТМУ, изследователския Въпросник за самооценка на саморегулацията на ученето и 26 програми по учебни дисциплини, в които е приложена системата за натрупване и трансфер на кредити.

В първата, теоретична по своя характер глава на дисертационния труд Ивана Радонова показва задълбочени и систематизирани знания по разглежданата проблематика. Засегнати са всички аспекти на темата – съдържателното разясняване на основните понятия (учене, саморегулирано учене), тяхната взаимобвързаност и функционалност, релацията помежду им (напр. между целите на образованието, обучението и ученето със саморегулирането на ученето). Разгледани са различни стратегии за учене и са разграничени т.нар. модел на студентски подходи при ученето (СПУ) и модели за СРУ като те се обвърват с когнитивните стратегии за учене и мотивацията. Системата за натрупване и трансфер на кредити е подробно представена в нейния европейски, национален, дори методически контекст.

Подробното представяне на изследването във втора глава и детайлният анализ на получените резултати показват умението на докторантката да трансформира теоретичните постановки в изследователски проблеми. Детайлното разписване на технологичното протичане на изследването; прецизността в описанието на всеки отделен структурен елемент/компонент и тяхното съотнасяне към айтъмите от авторския въпросник за самооценка на саморегулацията на ученето; яснотата в обясненията за приложението на СНТК спрямо учебните планове и програми доказват, че проведеното проучване е лично, авторско дело. Във втора глава правилно са формулирани целта, задачите и изследователската хипотеза, но не са открити обекта и предмета на емпиричното изследване. Вниманието заслужава направеното факторно разпределение между качествата за СРУ и функциите на средата (СНТК) (с.92-93). Въпроси поражда обаче разпределението на отговорите от въпрос № 30 (с. 94) спрямо посочените в теоретичната част стратегии за СРУ. Кои са

характеристиките на тези «ефективни» стратегии, «частично продуктивни» стратегии и «действия, противоречащи на стратегиите за СРУ»? В трета глава анализът на данните е изключително подробен и двупластов – общ за всички изследвани лица и съпоставителен между I-ви и IV-ти курс. Тук, при анализа на отговорите от въпрос № 30 се визират друг тип стратегии за учене – когнитивни, метакогнитивни, управление на ресурсите и волеви (с.117). Кое дава основание за подмяна на избраните стратегии за СРУ и смесването на различни авторови модели? Формулираните изводи са адекватни и засягат всеки един от компонентите на авторовия модел за обвързване на СРУ със СНТК.

Приемам изведените научни приноси. Авторефератът, структурно и съдържателно, напълно отразява дисертационния труд. Теоретичните постулати и резултатите от емпиричното изследване са намерили отражение в 5 броя публикации, една от които в реномираното българско списание “Стратегии на образователната и научната политика”.

Заключение

С представения за становище дисертационен труд Ивана Радонова убедително защитава своята експертна позиция. Тя демонстрира задълбочено теоретично владение на проблематиката и умения за нейното емпирично доказване. Показаният изследователски потенциал; конструираният, апробиран и защитен авторов модел; понятийната чистота и високата езикова култура ми дава основание да предложа на Уважаемите членове на научното жури да присъдят на Ивана Радонова образователната и научна степен “доктор” по научна специалност 05.07.01 - Теория на възпитанието и дидактика от професионално направление 1.2. Педагогика.

10.09.2014 г.

Автор на становището:.....

/доц.д-р Илиана Петкова/